

Raadsinformatiebrieft

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1232739
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2024 - 5
Portefeuillehouder	A.R.C. Scheepers	Datum	20 februari 2024
Informatie bij	Albert Boel	Tel. nr.	14035

Onderwerp

Aanmelding verdere uitwerking contracten boomverzorging, gladheidsbestrijding en wijkonderhoud openbare ruimte, inclusief financiële consequenties, in de Voorjaarsnota 2024.

Kernboodschap

Na ruim 16 jaar is per 1 januari 2024 het onderhoudscontract met Stads Beheer Service (hierna SBS) geëindigd. Dit raakt in totaal drie contracten van de openbare ruimte. In deze brief gaan we hoofdzakelijk in op de voortgang van de aanbesteding van het wijkonderhoud, de oorzaken van de prijsontwikkelingen en onze verdere aanpak.

In deze brief informeren wij u dat we voornemens zijn de verdere uitwerking van de nieuwe onderhoudscontracten, inclusief financiële consequenties, op te voeren in de Voorjaarsnota 2024. Het financiële verschil van ongeveer € 1,8 miljoen wordt veroorzaakt door de aanbestedingen van de contracten: Boomverzorging, Gladheidsbestrijding en het Wijkonderhoud openbare ruimte.

Aanleiding

In Hilversum werd tot en met half 2023 het volledige wijkonderhoud (onder meer groen, zwerfafval, prullenbakken, graffiti), gladheidsbestrijding en boomverzorging uitgevoerd door SBS. SBS is dochteronderneming van de Tominggroep (ook wel Tomin). De Tominggroep is op haar beurt een Gemeenschappelijke Regeling (GR) (vanuit het sociaal domein), waarin Hilversum participeert. De overige deelnemers zijn Almere, Huizen, Blaricum, Eemnes, Laren, Gooise Meren en Wijdemeren. Tomin is het werk-leerbedrijf van de Gooi en Vechtstreek, Eemnes en Almere, waarbij ingezet wordt op werkplekken waarbinnen medewerkers met een arbeidsbeperking (vanuit de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet) zich kunnen ontwikkelen. Om die werk-/ontwikkelplekken te kunnen organiseren, voert Tomin opdrachten uit voor opdrachtgevers uit zowel de publieke- als private sector. Een deel van die opdrachten worden verstrekt vanuit de gemeenten die deelnemen aan de GR. Naast groenonderhoud bezigt Tomin zich ook op onder meer de volgende werksoorten: schoonmaak, catering, verpakken, kringloopwinkels en detachering.

Ambtelijk hebben medewerkers van beheer openbare ruimte en van het sociaal domein afstemming met elkaar gezocht, waarbij we samen een gemeentelijke koers hebben geformuleerd voor de gesprekken met Tomin over de uitvoering van het wijkonderhoud. Dit was nodig gezien de ontwikkeling van Tomin die zij doormaakt van werkbedrijf tot werkleerbedrijf.

Contractveranderingen

Op 1 juli 2023 eindigde het contract tussen de Gemeente Hilversum en SBS. Dit betekende dat de gemeente Hilversum een nieuw contract diende af te sluiten. SBS geeft, vanwege verminderde personele instroom + benodigd specialisme, geen uitvoering meer aan:

1. Boomverzorging (te specialistisch)
2. Gladheidsbestrijding (beperkte capaciteit, werkzaamheden buiten reguliere werkuren)
3. Delen van de wijkbestekken uit het contract wijkonderhoud (voornamelijk beperkte beschikbare capaciteit)

Het contract met SBS is voor een half jaar verlengd voor de boomverzorging en het wijkonderhoud, zodat per 1 januari 2024 (een logisch moment voor bijvoorbeeld boomverzorging en groenonderhoud) andere partijen konden starten. In die verlengingsperiode zijn de drie contracten aanbesteed.

Boomverzorging

Het bestek boomverzorging is in november 2023 aanbesteed. Op dit contract spelen geen bijzonderheden, het is beleidsmatig en financieel passend binnen de door de raad gestelde kaders. De recente stijgingen van het minimumloon hebben geen effect gehad op deze aanbesteding. De reden is dat boomverzorging specialistisch werk is, waarbij het minimumloon niet van toepassing is.

Gladheidsbestrijding

Over de contractbeëindiging en de overname van het strooimaterieel van SBS is de raad in de [eindejaarsrapportage](#) 2023 geïnformeerd. Het bestek gladheidsbestrijding is in 2023 succesvol aanbesteed. Omdat het strooimaterieel vervangen moet worden, volgt hierover in 2024 een vervangingsvoorstel.

Wijkonderhoud (wijkbestek en servicebestek)

Een deel van de werkzaamheden voor het wijkonderhoud zijn aanbesteed, omdat ze niet langer worden uitgevoerd door SBS. In het wijkonderhoud zijn zaken opgenomen over zowel het groenonderhoud als reiniging. Het servicebestek betreft de taken zoals afvalverwerking, schoonmaken en onderhoud straatmeubilair en bijvoorbeeld ondersteuning bij evenementen.

SBS blijft wijk Zuid, wijk Noord en het bestek Bestuursdienst (de openbare ruimte rond het Raadhuis) uitvoeren. Daarnaast blijft SBS een aanzienlijk deel uit het servicebestek uitvoeren. Dit is waarvan SBS heeft aangegeven wat passend is bij de capaciteit. Dit is in overleg met de Gemeente Hilversum tot stand gekomen. De laatste contractverlenging tot 2024 was SBS niet in staat zelfstandig alle contracten uit te voeren. Hiervoor was extra inhuur benodigd. Dat delen van de contracten door marktpartijen moesten worden uitgevoerd was onafwendbaar.

De werkzaamheden bij evenementen en verkiezingen worden niet meer uitgevoerd door SBS (deze werkzaamheden vallen vaak buiten de reguliere werkuren). Alle overige werkzaamheden zijn aanbesteed.

Aanbestedingsprocedure wijkonderhoud

Consortium Combinatie Bron Achterberg (hierna CBA)

De aanbestedingsprocedure voor het wijkonderhoud is in de tweede helft van 2023 gestart en voortijdig beëindigd omdat de enige inschrijving onaanvaardbaar was, de inschrijving was veel hoger dan onze directieraming (begroting van de omvang van de contractwaarde). We zijn daarom in onderhandeling getreden met de inschrijver een consortium van twee partijen. Deze partij heeft een inschrijving gedaan van ongeveer € 2,4 miljoen boven de directieraming.

We constateren dat individuele partijen wegens schaarste op de arbeidsmarkt niet in staat zijn om zelfstandig in te schrijven. Dit is in lijn met wat we landelijk zien in andere gemeenten.

SBS en CBA

De contracten wijkonderhoud, uitgevoerd door SBS en het consortium, is door diverse prijsontwikkelingen harder gestegen dan de verwachte inflatiecorrectie zoals opgenomen in de door de raad vastgestelde [beheerplannen](#) van 14 juni 2023. In het beheerplan was de verwachting in kostenstijging 5% in plaats van de werkelijke 31%. Alhoewel de stijging goed te duiden is, onder meer door de stijging van het minimumloon, is het financieel effect aanzienlijk. Hierna gaan we op hoofdlijnen in op de oorzaken van de prijsstijgingen.

Na verificatiegesprekken hebben we de overschrijding met ongeveer € 600.000,- terug weten te brengen. Dit hebben we gedaan door een aantal onduidelijkheden uit het contract weg te nemen. In de samenwerking met SBS waren een aantal zaken bekend/vanzelfsprekend. Toen de werkzaamheden in een bestek op de markt zijn gezet, gaf dit op een aantal punten onduidelijkheid bij de marktpartij die daar een (te) hoge prijs tegenover plaatste. Het uiteindelijke resultaat betreft € 1,8 miljoen.

Consequenties

Prijsontwikkelingen

We zien dat het onderhoud steeds meer vraagt in wijze van hoe te onderhouden, capaciteit, duurzaamheidsaspecten. Dat in combinatie met de loon en prijsontwikkelingen en schaarste op de arbeidsmarkt van de afgelopen jaren. Hieronder geven we de belangrijkste ontwikkelingen weer die hebben geleid tot deze prijsstijging.

Arbeid

Het grootste deel van de arbeid die bij wijkonderhoud wordt ingezet valt onder het minimumloon. Het minimumloon is binnen een periode van 18 maanden met ruim 30% gestegen van € 10,14 naar € 13,27. Door de stijging van de minimumlonen gaan de loonschalen van aanpalende functies ook omhoog.

De CAO waar Hoveniers onder vallen, is hoger dan de CAO waar de sociale werkvoorziening van SBS onder viel.

Vanwege de schaarste op de arbeidsmarkt zijn er minder arbeidskrachten in de regio beschikbaar, waardoor de reisafstand en de vervoerskosten ook toenemen. Daarnaast wordt er vaker ingehuurd vanwege schaarste, wat ook een prijsopdrijvend effect heeft.

Duurzaamheidseisen

Door de duurzaamheidseisen zal de aannemer het wagenpark moeten verduurzamen. De aanschaf van nieuwe zero emissie voertuigen, laadvoorziening elektrische voertuigen en gereedschap, afschaffing van de BPM vrijstelling voor bedrijfsauto's per 1 januari 2025 hebben een prijsopdrijvend effect.

Klimaat

Het groeiseizoen wordt steeds langer vanwege temperatuurstijgingen en extra neerslag. Het groeiseizoen was van april tot oktober en is tegenwoordig van maart tot december. Omdat alles langer blijft groeien moet er vaker gesnoeid, geschoffeld en gemaaid worden om hetzelfde kwaliteitsniveau te behouden.

Vervolgtraject

Voorjaarsnota 2024

Het huidige, door de raad vastgestelde onderhoudsniveau, betreft een basis onderhoudsniveau. Hieraan hebben we niet willen tornen. Besparingen op dit onderhoudsniveau betekenen op de korte termijn achteruitgang en verloedering, waardoor (sociaal) onveilige situaties ontstaan. Op de langere termijn betekenen besparingen kapitaalvernietiging. Het later inhalen van deze achterstanden betekent

vaak hogere kosten. We hebben de mogelijkheden onderzocht om de meerkosten verder terug te brengen. Het uiteindelijke resultaat betreft € 1,8 miljoen. Uitgangspunt blijft het met de raad afgesproken kwaliteitsniveau en beheerstrategie (het beheerplan Groen).

De prijsstijging is nog niet in de begroting verwerkt. We constateren dat de kosten zijn gestegen. In de Voorjaarsnota voeren we het resultaat op om te verwerken in de begroting.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n): -

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op [internet](#) onder "Vergaderstukken", B en W-vergadering van 13 februari 2024.